

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže rozhodl ve správním řízení zahájeném dne 24. března 1999 z vlastního podnětu podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve spojení s § 12 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. ve věci možného porušení § 3 odst. 1 tohoto zákona účastníky řízení, jimiž jsou:

- 1. Agrární komora České republiky, se sídlem Blanická 3, 772 00 Olomouc, IČ 47 67 47 68, zastoupená ing. Václavem Hlaváčkem, Csc., prezidentem, adresa pro doručování: Štěpánská 63, 110 00 Praha 1,**
- 2. Drůbežářský podnik Libuš, a. s., se sídlem Libušská 735, 140 00 Praha 4, IČ 45 27 30 73, zastoupená ing. Pavlem Kotaškou, předsedou představenstva a generálním ředitelem,**
- 3. Intergal Vrchovina, a. s., se sídlem Vrchovina u Chocně, PSČ 565 12, IČ 60 10 90 50, zastoupená ing. Františkem Bartošem, předsedou představenstva,**
- 4. Moravskoslezské drůbežářské závody PROMT, a. s., se sídlem Olomoucká 38, 746 01 Opava, IČ 47 67 60 35, zastoupená MVDr. Jiřím Kaprálkem, předsedou představenstva,**
- 5. Jihočeská drůbež, a. s., se sídlem Radomilická 886, 389 27 Vodňany, IČ 60 64 78 50, zastoupená ing. Františkem Tupcem, předsedou představenstva,**

t a k t o :

1. Účastníci řízení, a to Drůbežářský podnik Libuš, a. s., Intergal Vrchovina, a. s., Moravskoslezské drůbežářské závody PROMT, a. s., a Jihočeská drůbež, a. s., tím, že ve vzájemné shodě požadovali v návrzích na úpravu cen adresovaných obchodním řetězcům shodně od data 19. 4. 1999 cenu ve výši minimálně 56,- Kč za 1 kg chlazeného kuřete a minimálně 54,- Kč za 1 kg mrazeného kuřete, porušili ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb. ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., neboť tímto jednáním narušili hospodářskou soutěž na trhu chlazených a mrazených kuřat v České republice.
2. Podle § 11 odst. 1 písm. d) zákona č. 63/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů se účastníkům řízení, a to společnostem Drůbežářský podnik Libuš, a. s., Intergal Vrchovina, a. s., Moravskoslezské drůbežářské závody PROMT, a. s., a Jihočeská drůbež, a. s., zakazuje plnění dohody narušující soutěž uvedené pod bodem 1 výroku.
3. Za porušení zákazu uvedeného v § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů se účastníkům řízení ukládá v souladu s § 11 odst. 1 písm. h) a § 14 odst. 4 téhož zákona pokuta v této výši:
  - společnosti Drůbežářský podnik Libuš, a. s., 20 000,- Kč (slovy dvacet tisíc korun českých),

- společnosti Intergal Vrchovina, a. s., 20 000,- Kč (slovy dvacet tisíc korun českých),
- společnosti Moravskoslezské drůbežářské závody PROMT, a. s., 20 000,- Kč (slovy dvacet tisíc korun českých),
- společnosti Jihočeská drůbež, a. s., 20 000,- Kč (slovy dvacet tisíc korun českých).

Pokuta je splatná do 10 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže u České národní banky, pobočka Brno, číslo účtu 3754-24825-621/0710, konst. symbol 1148, var. symbol IČ účastníka řízení.

4. Správní řízení s Agrární komorou České republiky se podle § 30 zákona č. 71/1967 Sb. zastavuje.

O d ů v o d n ě n í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) zahájil dne 24. 3. 1999 z vlastního podnětu správní řízení s Agrární komorou České republiky (dále jen „AK“) ve věci možného porušení § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. (dále jen „zákon“ nebo „zákon o ochraně hospodářské soutěže“). Dne 31. 3. 1999 byl okruh účastníků správního řízení rozšířen o společnosti Drůbežářský podnik Libuš, a. s. (dále jen „DP Libuš“), Intergal Vrchovina, a. s. (dále jen „Intergal“), Moravskoslezské drůbežářské závody PROMT, a. s. (dále jen „PROMT“) a Jihočeská drůbež, a. s. (dále jen „JD Vodňany“), neboť dosavadní zjištění nasvědčovala možnému porušení zákona i ze strany těchto čtyřech zpracovatelských podniků.

Možné porušení § 3 odst. 1 zákona bylo spatřováno v dohodě dosažené mezi AK a zpracovateli drůbeže, na základě níž mají zpracovatelé s platností od 19. 4. 1999 při dodávkách maloobchodu prodávat 1 kg mraženého kuřete minimálně za 54,- Kč a 1 kg chlazeného baleného kuřete minimálně za 56,- Kč.

Zjištěné skutečnosti a důkazy

Šetření a posléze správní řízení Úřad zahájil na základě informací zveřejněných v tisku (např. článek v deníku Právo z úterý dne 23. 3. 1999 s titulkem „Agrární komora se dohodla s drůbežáři na cenách kuřat“). Podle těchto zpráv byla dohoda o minimálních cenách kuřat výsledkem pondělního jednání prezidenta Agrární komory ČR Václava Hlaváčka s majiteli rozhodujících zpracovatelů jatečné drůbeže. Článek dále uváděl, že od 19. 4. 1999 budou zpracovatelé prodávat obchodníkům zmrazené kuře nejméně za 54,- Kč za kilogram a kuře chlazené balené za 56,- Kč za kilogram, což jsou odůvodněné náklady na tyto výrobky. Počáteční šetření Úřadu tedy bylo zaměřeno na zjištění, zda informace publikované v tisku odpovídají skutečnosti, tj., zda se skutečně nějaké jednání konalo, kde se konalo, kdo se ho účastnil a k jakým závěrům jednání dospělo. V průběhu řízení bylo na základě výpovědí účastníků řízení, výpovědi svědka a z listinných podkladů zjištěno následující:

Informace publikované v médiích vycházely z tiskové zprávy, kterou ČTK zaslal tajemník AK ing. Jan Záhorka. Zpráva pro tisk je nadepsána titulkem „Závěry z jednání prezidenta AK ČR s majiteli rozhodujících zpracovatelů jatečné drůbeže“. V textu se uvádí, že „byly přijaty tyto závěry:“ a následuje 5 bodů. Pod bodem 1 se konstatuje, že „Zpracovatelé budou nejpozději od 1. 6. 1999 respektovat ekonomicky odůvodněné náklady chovatelů na výrobu 1 kg ž. h. brojlera v 1. jak. třídě, tj. nejméně 23,- Kč a to nejpozději od 1. 6. 1999.“ Bod 2. uvádí, že „S platností od 19. 4. 1999 nebudou zpracovatelé při dodávkách obchodu prodávat pod úroveň ekonomicky odůvodněných nákladů na všechny své výrobky. Tyto náklady činí u mraženého kuřete 54,- Kč/kg a chlazeného baleného kuřete 56,- Kč/kg.“ Bod 3 vyzývá majitele líhářských podniků, aby rovněž respektovali úroveň nákladů na nasadová vejce a své finální produkty, a bod 4 vyzývá představitele výroben krmných směsí, aby se 8. 4. 1999 zúčastnili jednání v a. s. Intergal k vyjasnění nákladů na výrobu krmných směsí. Pod bodem 5 se žádá AK ČR o svolávání a koordinaci dalších komoditních jednání o tržní situaci. V závěru dokumentu je jako zpracovatel uveden ing. František Bartoš, Intergal, a. s.

Podle vyjádření ing. Záhorky, tajemníka AK, jenž byl v řízení vyslechnut jako svědek, autorem dokumentu „Závěry z jednání prezidenta AK ČR s majiteli rozhodujících zpracovatelů

jatečné drůbeže“ (dále jen „Závěry“) je on. O zveřejnění Závěrů ho požádal ing. Bartoš (předseda představenstva společnosti Intergal). Jako podklad pro zpracování Závěrů mu ing. Bartoš poskytl svůj dopis ze dne 17. 3. 1999 adresovaný Úřadu AK ČR Praha a nadepsaný jako Sdělení o stanovisku představitelů zpracovatelských drůbežářských firem. Ing. Záhorka uvedl, že jeho úkolem bylo toto sdělení ze 17. 3. 1999 převést do podoby zprávy pro tisk nebo pro veřejnost. Ing. Bartoše jako zpracovatele Závěrů uvedl s jeho souhlasem poté, co ing. Bartoš Závěry autorizoval. Ing. Záhorka pak Závěry poskytl tisku (ČTK), neboť ho o to členové AK (zpracovatelé drůbeže) požádali. Ing. Hlaváček jako prezident AK byl o věci informován, avšak text neodsouhlasoval.

Sdělení ing. Bartoše ze dne 17. 3. 1999 v úvodu obsahuje konstatování, že dne 3. 3. 1999 se sešli při příležitosti účasti na veletrhu Salima v Brně představitelé majoritních vlastníků a vedoucí manažeři některých drůbežářských firem. Šlo o Jihočeskou drůbež Vodňany, Drůbežářský podnik Libuš, Intergal Vrchovina, PROMT Opava. Předmětem schůzky byla diskuse nad neudržitelným stavem v komoditě drůbeží maso, tvorba ztráty ve vertikále v důsledku „falešné“ prodejní ceny na pultech supermarketů a z toho plynoucí nebezpečí likvidace drůbežářského průmyslu v ČR. Ing. Bartoš za zpracovatele drůbeže ve sdělení mj. uvádí (začátek citace): „Chceme a o to se pokusíme, vrátit cenové hladiny alespoň tam, kde byly v prvních pěti měsících roku 1998...Je nutné dosáhnout úpravy cen tak, aby alespoň v první etapě kryly výrobní náklady...Musíme počítat s fakturační prodejní cenou někde nad úrovní 54,- Kč u zmraženého kuřete, přičemž samozřejmě individuální ceny jednotlivých zpracovatelů a úroveň dohod s různými řetězci bude různorodá...Nejde nám o zdražení, pouze o zachování jakés takés životaschopnosti podnikatelů. Proto tento krok musíme provést. Úroveň smluv s řetězci znamená potřebnou minimálně jednoměsíční lhůtu na změnu prodejních podmínek, proto chceme tento krok udělat k 19. 4. 1999, kdy u všech firem, které budou mít zájem takto postupovat, je dostatečný časový termín, právně tento krok ošetřit. Od těchto cen chceme odvodit běžným způsobem ceny dalších výrobků, přičemž výrobní náklady dalšího důležitého výstupu – chlazené balené kuře – jsou o 2,- Kč/kg na fabrikách průměrně vyšší...V okamžiku, kdy dosáhneme návratu ceny na výrobní náklady, budeme garantovat minimální nákupní cenu za kg živé hmotnosti brojlera v I. třídě na úrovni 23,- Kč...Předpokládáme, že tuto garanci můžeme dát od 1. 6. 1999...O těchto okolnostech jsem osobně informoval prezidenta – Ing. Hlaváčka...Naše rozhovory – tím nemyslím s Ing. Hlaváčkem, ale mezi námi zpracovateli – jdou na soukromé bázi mimo oficiální sdružení zpracovatelů...Naše interní rozhovory samozřejmě nemají právní závaznost...Proto Vám posílám dle dohody toto sdělení a budeme rádi, když zprostředkujete informaci pro českou spotřebitelskou veřejnost.“ (konec citace).

Ing. Bartoš k setkání na Salimě uvedl, že producenti drůbeže se scházejí často a diskutují. Jedno takové setkání se konalo během Salimy 99 dne 3. 3. 1999 za účasti zpracovatelů a ing. Hlaváčka. Hovořilo se o nákladech na výrobu kuřat. Diskuse se kromě ing. Hlaváčka a ing. Bartoše za Intergal dále zúčastnili pan Zahrádka, generální ředitel Intergalu (pozn. Úřadu: a současně místopředseda představenstva), pan Boháč za Jihočeskou drůbež Vodňany (pozn. Úřadu: člen představenstva JD Vodňany), dr. Kaprálek za Promt (pozn. Úřadu: předseda představenstva PROMTu) a pánové Toman a Sládek za Libuš (pozn. Úřadu: předseda a místopředseda dozorčí rady společnosti DP Libuš). Ohledně organizace a závěrů ze setkání ing. Bartoš sdělil, že zpracovatelé drůbeže měli na Salimě stánky vedle sebe, proto, když se potkali, šli na víno. Pozvali i ing. Hlaváčka, který byl ten den na Salimě také. Prodiskutovali nepříznivý stav, který vznikl v důsledku tlaku řetězců. Z jednání nevyplývaly žádné závazné závěry. Účastníci měli přestat prodávat pod úroveň výrobních nákladů. Na otázku Úřadu, zda zprávy v tisku z 23. 3. 1999 odrážejí obsah a výsledky jednání zpracovatelů s ing. Hlaváčkem, odpověděl ing. Bartoš, že „pokud jde o to, co Agrární komora poskytla tisku, za tím stojíme, to odráží průběh našeho jednání“.

K jednání na Salimě dne 3. 3. 1999 se vyjádřili i další účastníci tohoto jednání. Podle nich šlo o setkání spontánní, o přátelské posezení, které se konalo v hotelu Holiday Inn (v sousedství výstaviště). Další z účastníků toto setkání popisuje jako plané diskuse o ničem a získávání informací. Z jednání žádné závěry ani úkoly pro účastníky nevyplývaly, nic závazného nevzniklo. Žádný závěr ve vztahu k obchodním řetězcům nebyl přijat, protože ani diskuse na toto téma neproběhla. Po setkání v Brně následovala další jednání – individuální s účastníky vertikály. Zprávy v tisku neodrážejí průběh setkání, do takových detailů se nešlo.

O setkání na Salimě informovali jeho účastníci, kteří nejsou ve funkci předsedy představenstva či nemají současně funkci v managementu, odpovědné osoby ve své společnosti. Ing. Zdeněk Boháč z JD Vodňany tak předal informace ing. Říhovi, obchodnímu řediteli JD Vodňany, ing. František Sládek, místopředseda dozorčí rady DP Libuš, poskytl obecné informace ing. Pavlu Kotaškoví, předsedovi představenstva a generálnímu řediteli DP Libuš. Další účastníci jednání (MVDr. Jirí Kaprálek z PROMTu, pan Josef Zahradka a ing. František Bartoš) jsou sami členy nejvyššího managementu či předsedy představenstev.

Informace od obchodních řetězců

Úřad následně zjišťoval, zda účastníci jednání na Salimě, tj. čtyři zpracovatelé drůbeže, kontaktovali po datu 3. 3. 1999 obchodní řetězce ve věci úpravy cen kuřat mražených a chlazených balených. Úřad z písemných a ústních vyjádření (do protokolu) zástupců obchodních řetězců zjistil ohledně jednotlivých účastníků správního řízení (mimo AK) následující skutečnosti:

DP Libuš

- dne 18. 3. 1999 faxem kontaktoval společnost **Euronova, a. s.**, s blíže nespecifikovaným požadavkem na zvýšení cen od 19. 4. 1999,
- dne 30. 3. 1999 zaslal téže společnosti oznámení o zvýšení fakturačních cen kuřat od 1. 4. 1999 ve výši 43,- Kč za kuře chlazené balené a ve výši 41,- Kč za kuře mražené. Důvodem úpravy cen je enormně se zvyšující poptávka po mraženém a chlazeném kuřeti, kdy objednávky překračují obvyklá množství a nutnost stabilizovat ekonomiku firmy. DP Libuš dále uvedl, že sdělení ve věci zvýšení cen od 19. 4. zůstávají beze změn a uvedený „mezikrok“ je potřebou pro vyrovnání nabídky s poptávkou.
- dne 7. 4. 1999 zaslal téže společnosti návrh cen platných od 19. 4. 1999. V přiloženém ceníku je uvedena základní cena pro kuře mražené 55,50 Kč, pro kuře chlazené 58,- Kč,
- dne 30. 3. 1999 faxem kontaktoval společnost **Julius Meisl Praha, spol. s r. o.**, s oznámením o zvýšení fakturačních cen kuřat od 1. 4. 1999 (jde o stejné oznámení jako společnosti Euronova, a. s., z téhož dne),
- předložil této společnosti při osobním jednání ceník s platností od 19. 4. 1999, v němž jako cena základní (a zároveň fakturační) je pro kuře mražené uvedena cena 56,- Kč a pro kuře chlazené cena 57,- Kč.
- předložil společnosti **Penny Market Obchodní společnost, s. r. o.**, ceník s platností od 19. 4. 1999, v němž je jako základní cena kuřete mraženého I uvedena cena 55,- Kč a kuřete chlazeného I cena 56,- Kč,
- předchozí navýšení cen pro tuto společnost proběhlo od 1. 4. 1999,
- společnosti **Plus-Discount, spol. s r. o.**, bylo zvýšení cen oznámeno nejprve telefonicky dne 19. 3. 1999, poté osobně dne 26. 3. 1999. Podle přiloženého ceníku s platností od 19. 4. 1999 je základní cena kuřete mraženého 55,- Kč a kuřete chlazeného 56,- Kč.

JD Vodňany

- zaslaly faxem společnosti **Euronova, a. s.**, oznámení ze dne 17. 3. 1999 o zvýšení cen s platností od 19. 4. 1999. Kuře chlazené bude dodáváno za základní cenu 58,- Kč/kg a kuře mražené za základní cenu 57,- Kč/kg.
- opětovně faxem kontaktovaly tutéž obchodní společnost dne 30. 3. 1999 se sdělením, že vzhledem k vyhocené situaci na trhu s kuřaty a usměrnění poptávky s nabídkou se s platností od 1. 4. 1999 upravuje fakturační cena kuřat mražených I. tř. na 41,- Kč/kg. V oznámení bylo dále uvedeno, že objednávky vysoce převyšují běžně dodávané množství a že předchozí sdělení o zvýšení cen k 19. 4. 1999 zůstávají i nadále v platnosti.
- dne 30. 3. 1999 zaslaly společnosti **Julius Meisl Praha, spol. s r. o.**, oznámení, že s platností od 1. 4. 1999 se upravují fakturační ceny kuřete chlazeného na 43,- Kč/kg a kuřete mraženého na 41,- Kč/kg. Oznámení je v dalším textu totožné se sdělením společnosti Euronova, a. s., včetně konstatování, že předchozí sdělení o zvýšení cen k 19. 4. 1999 zůstávají i nadále v platnosti.

- zaslaly faxem dne 17. 3. 1999 společnosti **Penny Market Obchodní společnost, s. r. o.**, oznámení o úpravě cen ke dni 19. 4. 1999. Kuře chlazené bude dodáváno za základní cenu 56,- Kč/kg a kuře mražené za základní cenu 55,- Kč/kg.
- společnosti **Plus-Discount, spol. s r. o.**, oznámily dopisem ze dne 17. 3. 1999 úpravu cen ke dni 19. 4. 1999. Kuře chlazené bude dodáváno za základní cenu 57,- Kč/kg a kuře mražené za základní cenu 56,- Kč/kg.
- oznámily dopisem datovaným dne 17. 3. 1999 a odeslaným faxem dne 19. 3. 1999 společnosti **SPAR Česká obchodní společnost, s. r. o.**, že ke dni 19. 4. 1999 dochází k úpravě cen u kuřete mraženého na 56,- Kč/kg a u kuřete chlazeného na 57,- Kč/kg.

Intergal

- faxovým sdělením ze dne 19. 3. 1999 kontaktoval obchodní řetězce **Billa, spol. s r. o., Makro ČR, spol. s r. o., a Kaufland, v. o. s.**, ve věci změny ceny celého kuřete. Podle oznámení bude s účinností od 19. 4. 1999 stanovena ceníková cena u mraženého kuřete na 54,- Kč/kg a u chlazeného kuřete na 56,- Kč/kg. Důvodem změny cen je skutečnost, že firma již pátý měsíc prodává celé kuře pod skutečnými výrobními náklady, což by mohlo vést k bankrotu.

PROMT

- odeslal faxem dne 19. 3. 1999 prokazatelně společností **SPAR Česká obchodní společnost, s. r. o. a Euronova, a. s.**, oznámení, že v termínu od 19. 4. 1999 je firma nucena k výraznějším zvýšení cen kuřat. Předpokládáné navýšení cen se bude pohybovat o 40 – 50% oproti stávajícím cenám.
- navrhl dopisem ze dne 31. 3. 1999 společnosti **Euronova, a. s.**, zvýšení cen u kuřat mražených na 41,- Kč za 1 kg od 1. 4. 1999 (respektive od 5. 4. 1999), další krok bude podle sdělení následovat od 19. 4. 1999.
- kontaktoval opětovně společnost **Euronova, a. s.**, dne 1. 4. 1999, faxem, s žádostí o navýšení ceny za 1 kg kuřete zmrazeného na 41,- Kč od 6. 4. 1999,
- dne 9. 4. 1999 navrhl této obchodní společnosti s platností od 19. 4. 1999 cenu pro kuře zmrazené 56,- Kč a pro kuře chlazené 57,- Kč.

Vyjádření účastníků k jednání s řetězci

Úřad se všech účastníků řízení (kromě AK) při ústním jednání dne 9. 4. 1999 dotázal, zda kontaktovali své odběratele – obchodní řetězce od data 3. 3. 1999 dosud ve věci úpravy prodejní ceny kuřat mražených a chlazených balených. Následují vyjádření jednotlivých účastníků:

DP Libuš

Každý týden probíhá několik jednání. Protože DP Libuš vykazuje ztrátu, je prioritním zájmem zvýšení cen alespoň na úroveň loňského 1. pololetí. Úpravu cen projednávali s řetězci ve 2 fázích, v první fázi se podařilo prosadit zvýšení cen v termínu od 1. do 12. 4., druhou fází se snaží realizovat v týdnu od 19. do 23. 4.

JD Vodňany

S řetězci se jedná permanentně každý týden. Úprava cen se prováděla k 1. 4. 1999 (kuře mražené 41,- Kč a kuře chlazené 43,- Kč) a dále k 19. 4. 1999 (kuře mražené 56,- Kč a kuře chlazené 57,- Kč - pro většinu řetězců). Výjimkou jsou řetězce Penny Market s cenou 55,- a 56,- Kč, Delvita s cenou 57,- a 58,- Kč a Kaufland 56,- a 50,- Kč (cena 1 kg mraženého a 1 kg chlazeného kuřete).

Intergal

Intergal kontaktoval 3 řetězce, protože mají měsíční lhůtu na změnu cen. Podle nabídky má být cena nižší než ceníková, tj. 54,- Kč kuře mražené a 56,- Kč kuře chlazené. O konečné ceně bude teprve jednáno. Intergal vypověděl dosavadní ceny. Kauflandu je od 1. 4. kuře prodáváno za 41,- Kč.

PROMT

Se zástupci řetězců se jedná pravidelně týdně. Od března se tato jednání zintenzivnila. Řetězce byly kontaktovány písemně, telefonicky, faxy. Např. podle textu dopisu pro Euronovu ze dne 19. 3. 1999

má k 19. 4. 1999 dojít k navýšení cen o 40 – 50 %. Texty dopisů na ostatní řetězce jsou obdobné. Je dohodnuto, že úpravy cen je třeba projednat minimálně měsíc předem.

Stanovisko účastníků řízení k předmětu řízení

AK se k předmětu řízení nevyjádřila.

DP Libuš ve stanovisku uvedl, že prodává 80 – 90% produkce přes marketové sítě. Koncem roku 1998 a zejména v 1. čtvrtletí roku 1999 došlo k výraznému poklesu prodejních cen. Vlivem těchto okolností vykazuje DP Libuš ztrátu, která je pro firmu naprosto neobvyklá. Proto bylo nutno v zájmu zachování tuzemské výroby do řešení stavu zapojit celou vertikálu drůbeže, včetně AK. Zvýšení cen je zcela nevyhnutelné. DP Libuš nezvyšuje ceny od 19. 4. 1999. Cílem není zvyšovat ceny, ale vrátit je na úroveň loňského 1. pololetí a tím zajistit prosperitu firmy.

JD Vodňany ve svém stanovisku sdělují, že od konce loňského roku docházelo k poklesu prodejních cen drůbežích výrobků, a to mj. z důvodu poklesu kupní síly obyvatelstva a vlivu nadprodukce drůbeže. Velké řetězce využily své nákupní síly a stlačily ceny silně dolů. Vlivem nízkých cen se hospodaření firmy dostalo do ztráty. Jedním z opatření, ke kterým bylo nutno přistoupit, je zvýšení cen alespoň na hranici rentability.

Intergal ve svém stanovisku uvádí, že od konce loňského roku došlo ke zborcení trhu s drůbežím masem. Obchodní partneři si začali diktovat, za jaké ceny drůbež nakoupí. Pokud na jejich ceny nepřistoupí, mají dost dalších nabídek. V celém oboru začala vznikat ztráta, proto při setkání bylo konstatováno, že prodejní ceny musí být reálné, protože současné ceny neodpovídají hodnotě výrobku. Intergal odmítá, že mohlo dojít k porušení zákona.

PROMT ve vyjádření ze 7. 4. 1999 uvedl, že informace publikované v tisku o paktu drůbežářů proti obchodním organizacím se nezakládají na pravdě. K žádnému jednání o cenách nedošlo. Vlastní náklady jednotlivých výrobců nejsou shodné. PROMT odmítá nařčení o cenových dohodách, neboť mezi firmami existuje velmi tvrdé konkurenční prostředí a nezávislá a samostatná obchodní a cenová politika.

Vymezení relevantního trhu

Relevantní trh obecně je místem, kde se střetává nabídka s poptávkou. Trh se vymezuje věcně (výrobně), časově a geograficky. Trh po stránce věcné zahrnuje všechny identické výrobky a výrobky, které spotřebitelé považují za zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem k jejich charakteristickým vlastnostem, specifickým rysům, ceně a zamýšlenému způsobu použití.

Při vymezování trhu po stránce **věcné** vycházel Úřad z vlastních poznatků a z informací a dokladů získaných během řízení a vymezil trh jako trh jatečných kuřat (zmrazených a chlazených).

Po stránce **geografické** zahrnuje relevantní trh území, které účastníci řízení zásobují. Prodej kuřat je realizován po celém území České republiky, neboť na celém tomto trhu existují homogenní podmínky. Z toho důvodu je relevantním geografickým trhem celé území ČR.

Po stránce **časové** jde o trh trvalý, charakterizovaný pravidelnými a opakujícími se dodávkami v průběhu celého roku. Pro potřebu správného řízení bylo zkoumáno období roku 1998.

Na takto shora vymezeném relevantním trhu zjišťoval Úřad podíl jednotlivých účastníků řízení (s výjimkou AK, neboť ta dodavatelem kuřat do obchodní sítě není). Úřad vycházel z údajů poskytnutých účastníky samotnými a podpůrně též z údaje o spotřebě drůbežního masa na 1 obyvatele ČR. Všechny čtyři drůbežářské podniky patří k největším zpracovatelům kuřecího masa v ČR. Tomu odpovídají i jimi odhadované podíly na trhu, jež činí v případě DP Libuš asi 15%, u JD Vodňany kolem 16%, v případě Intergalu asi 7% a u PROMTu kolem 9%. Celkový podíl všech čtyřech účastníků řízení na relevantním trhu podle propočtu Úřadu činil více než 30%.

Zákon o ochraně hospodářské soutěže

Podle § 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže je účelem tohoto zákona ochrana hospodářské soutěže na trhu výrobků a výkonů (dále jen „zboží“) proti jejímu omezování, zkruslování nebo vylučování (dále jen „narušování“).

Podle § 3 odst. 1 zákona veškeré dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí sdružení podnikatelů a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě (dále jen „dohody“), které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže na trhu zboží, jsou zakázány a neplatné, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad nepovolil výjimku.

Podle § 3 odst. 2 zákona jsou ve smyslu ustanovení odst. 1 zakázanými zejména dohody, popřípadě jejich části, obsahující např. přímé nebo nepřímé určení cen, popřípadě jiných obchodních podmínek, dohody o rozdělení trhu nebo nákupních zdrojů atd.

Ustanovení § 3 zákona o ochraně hospodářské soutěže plně dopadá jak na horizontální, tak na vertikální dohody. Horizontální dohody jsou dohody mezi konkurenty, tj. kartely v pravém slova smyslu. Kartely, zvláště ty o cenách, jsou považovány za nejzávažnější narušení soutěže.

Legislativní zkratka „dohody narušující soutěž“ zahrnuje veškeré společné postupy či podnikatelské praktiky soutěžitelů, jejichž výsledkem je nebo může být narušení hospodářské soutěže. Společné postupy narušující soutěž mohou mít formu dohod, rozhodnutí sdružení podnikatelů či jednání ve vzájemné shodě. Pojem „dohoda“ zahrnuje veškerá ústní nebo písemná ujednání mezi soutěžiteli. Pojem „jednání ve vzájemné shodě“ postihuje takové jednání soutěžitelů, které koordinovaně omezuje vzájemnou soutěž, aniž by konkurenti mezi sebou uzavřeli nějaké právně závazné dohody. K narušení soutěže postačí, když se soutěžitelé vzájemně informují o svých záměrech, např. o datu a výši zvýšení cen. Následná vlastní rozhodnutí jsou pak determinována předchozím vzájemným kontaktem. Podstatou jednání ve shodě je taková forma koordinace mezi soutěžiteli, kteří - aniž by dosáhli dohody v právním smyslu, nahrazují rizika soutěže vzájemnou kooperací. K narušení soutěže postačí, když se konkurenti např. vzájemně informují o své zamýšlené obchodní politice, takže každý může regulovat své obchodní jednání s vědomím, že konkurent se bude chovat stejným způsobem. Na trhu se pak taková koordinace soutěžního jednání projeví např. stejnými časovými okamžiky zvýšení cen či zvýšením cen na stejnou úroveň u více soutěžitelů. V těchto případech k prokázání protisoutěžního jednání není třeba přímých důkazů (např. smlouvy), postačí, když je koordinované chování několika soutěžitelů na trhu pozorováno.

Posouzení jednání účastníků řízení

Pokud jde o AK (sdružení podnikatelů v zemědělství, potravinářství a lesnictví), nebylo zjištěno, že by se podílela na jednání o cenách ani že by porušila zákon formou rozhodnutí sdružení podnikatelů. Nic takového nebylo prokázáno. Prezident AK ing. Hlaváček se sice účastnil jednání s drůbežářskými podniky na Salimě a tajemník AK ing. Záhorka sepsal na základě informací poskytnutých ing. Bartošem dokument Závěry, který pak poskytl ke zveřejnění ČTK, avšak tyto skutečnosti samy o sobě nezakládají narušení hospodářské soutěže ze strany AK. Úřad konstatuje, že podezření z možného porušení § 3 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže se v případě AK nepotvrdilo. Vzhledem k tomu, že odpadl důvod, pro který bylo správní řízení s AK zahájeno, Úřad v souladu s § 30 správního řádu řízení vůči AK zastavil.

Pokud jde o další 4 účastníky správního řízení – zpracovatele jatečných kuřat, Úřad při posuzování jejich jednání byl veden následujícími úvahami a vycházel z těchto zjištění a důkazů:

1. Mezi všemi 4 účastníky správního řízení došlo k osobnímu kontaktu dne 3. 3. 1999 v hotelu Holiday Inn v Brně. Na tomto setkání se diskutovalo mj. i o nákladech na výrobu kuřat a o nepříznivém stavu oboru, který vznikl v důsledku tlaku obchodních řetězců. Podle vyjádření ing. Bartoše materiál Závěry, který AK poskytla tisku, odráží průběh jednání na Salimě. V dokumentu Závěry se jednoznačně hovoří o tom, že od 19. 4. 1999 nebudou zpracovatelé při dodávkách obchodu prodávat pod úroveň ekonomicky odůvodněných nákladů na všechny své výrobky. Tyto náklady činí u mraženého kuřete 54,- Kč/kg a chlazeného baleného kuřete 56,- Kč/kg. Další účastníci setkání na Salimě popřeli, že by se o minimální výši prodejních cen kuřat od 19. 4. 1999 jednalo. Přesto Úřad dospěl na základě písemných podkladů (dopisy jednotlivých účastníků řízení

obchodním řetězcům) a následného shodného postupu účastníků řízení na trhu k závěru, že o prodejních cenách kuřat toho dne účastníci jednali a shodli se na tom, že ceny je třeba zvýšit. Informovali se i o způsobu, jak nejlépe postupovat, aby se mohly ceny kuřat zvýšit. Jednání na Salimě bylo prvotním impulsem pro další společný postup účastníků řízení.

2. Dne 17. 3. 1999 zpracoval ing. Bartoš sdělení o jednání na Salimě pro AK, do něhož promítl požadavek drůbežářských podniků (jednajících na Salimě) na fakturační ceny zmrazeného kuřete nad úroveň 54,- Kč a chlazeného o 2,- Kč vyšší. Po vyhotovení tohoto sdělení přikročili zpracovatelé jednotně k obeslání supermarketů.
3. K dalším jednáním či kontaktům došlo následně, což potvrzují slova ing. Bartoše, že producenti drůbeže se scházejí často a diskutují. Při úvaze, že k další koordinaci konkrétního obchodního jednání došlo, vychází Úřad z toho, že stejné chování účastníků na trhu bylo prokázáno dopisy a faxy datovanými dny 17. – 19. 3. 1999. Účastníci řízení DP Libuš, Intergal, JD Vodňany a PROMT sdělili svým odběratelům - obchodním řetězcům, do kterých dodávají kuřata (Euronova, Julius Meinel, Penny Market, Plus-Discount, SPAR, Billa, MAKRO a Kaufland), že k úpravě cen dojde od 19. 4. 1999. Všichni jednotně navrhují cenu buď rovnou nebo vyšší než 54,- Kč za 1 kg mrazeného kuřete a rovnou nebo vyšší než 56,- Kč za 1 kg chlazeného kuřete (jedinou výjimkou je cena chlazeného kuřete z JD Vodňany pro Kaufland).
4. Na základě zpráv v médiích o zdražení kuřat od 19. 4. 1999 vzrostl prodej kuřat, objednávky řetězců převýšily kapacitu zpracovatelů a poptávka převýšila nabídku. Za této situace opět účastníci řízení jednotně (kromě Intergalu) kontaktovali dne 30. – 31. 3. 1999 obchodní řetězce s oznámením o zvýšení cen kuřat od 1. 4. 1999. Jednotně navrhli cenu 41,- Kč za mrazené kuře a 43,- Kč za chlazené kuře. Navíc všichni použili v závěru svého sdělení stejnou formulaci, že další krok zvyšování cen k 19. 4. 1999 zůstává v platnosti. Oznámení DP Libuš a JD Vodňany se pak shodovala i v uváděných důvodech pro zvýšení cen.
5. Společnost PROMT ve sdělení řetězcům ze dne 19. 3. 1999 sice neuvádí přesnou výši cen kuřat, oznamuje pouze navýšení cen o 40 – 50 % proti stávajícím cenám. Ceny společnosti PROMT se v té době pohybovaly od 37,88 Kč po 43,78 Kč za 1 kg chlazeného kuřete a od 37,- do 40,89 Kč za 1 kg mrazeného kuřete. Zvýšení o 40 – 50 % znamená cenu od 53,- do 65,- Kč u chlazeného kuřete a 51,80 až 61,30 Kč u mrazeného kuřete. Konkrétně např. společnosti Euronova, a. s., navrhl PROMT od 19. 4. 1999 cenu 56,- Kč za 1 kg kuřete mrazeného a 57,- Kč za 1 kg kuřete chlazeného, tj. cenu vyšší než dojednanou minimální cenu (shodně s ostatními účastníky).
6. Nikdy dříve nedošlo k tomu, že by DP Libuš, JD Vodňany, Intergal a PROMT stanovovali ceny kuřat od téhož data. Jejich ceníky pro obchodní řetězce se měnily k různým datům.
7. Účastníci řízení odůvodňují nutnost zvýšení cen kuřat současnými ztrátami v hospodaření a nízkou prodejní cenou, která neuhrazuje vlastní náklady. Účastníci náklady na výrobu 1 kg kuřete vyčíslují částkou v průměru 52,- až 55,- Kč. Existují však i jiní zpracovatelé drůbeže, jejichž náklady na výrobu 1 kg mrazeného či chlazeného kuřete jsou mnohem nižší. Snaha o vysokou úroveň cen je legitimní snahou všech soutěžitelů podnikajících za účelem dosažení zisku. V tomto případě se však úsilí o zvýšení cen realizovalo ve shodě čtyř soutěžitelů, což vedlo k omezení soutěže a k porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže. Ani skutečnost, že účastníci řízení vykazují nepříznivé hospodářské výsledky, je nezbavuje povinnosti dodržovat zákon.
8. Účastníci řízení popírali, že došlo k dohodě, ale nepopírají, že se o cenách hovořilo a že se hovořilo i o nutnosti zvýšení cen. Nikdo nepopřel ani nedementoval obsah informací publikovaných ve sdělovacích prostředcích. Na základě uskutečněného jednání pak účastníci řízení dále postupovali, jak vyplývá z informací poskytnutých obchodními řetězci i účastníky samými.

Úřad konstatuje, že účastníci řízení (kromě AK) porušili ustanovení § 3 odst. 1 zákona tím, že jednali ve vzájemné shodě při zvyšování cen kuřat od 19. 4. 1999, neboť obchodním řetězcům sdělili, že od tohoto data jim budou prodávat kuřata za cenu minimálně 56,- Kč za 1 kg chlazeného kuřete a minimálně 54,- Kč za 1 kg mrazeného kuřete. Jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě, které narušuje

nebo může narušit hospodářskou soutěž, je jednou z praktik označených v § 3 odst. 1 zákona legislativní zkratkou „dohoda“.

Jednání ve vzájemné shodě se projevilo na trhu, neboť některé řetězce krokové zvýšení cen kuřat přijaly a zvýšily i cenu kuřat pro spotřebitele. Obecně se cena kuřat na trhu od konce března 1999 plošně zvýšila. Účastníci řízení se byli vědomi, že sám jeden soutěžitel by zvýšení cen neprosadil, proto se uchýlili ke koordinovanému jednání, jednotnému postupu vůči řetězčům na základě sdílených informací. Nešlo o náhodné, nezávislé či paralelní jednání. Účastníci řízení byli informováni o obchodním chování svých nejbližších konkurentů, o tom, že zvýší ceny, od kdy a na jakou minimální výši.

Na druhou stranu je Úřadu známo, že obchodní řetězce disponují značnou tržní silou, jíž tlačí své dodavatele ke snižování cen. Ani tato skutečnost však neodůvodňuje, aby dodavatelé usilovali o zvýšení cen uzavíráním dohod narušujících soutěž.

Omezování soutěže dohodami o cenách mezi konkurenty je s ohledem na funkci ceny závažným protisoutěžním deliktem. Cena jako výslednice vztahů mezi výrobcem, konkurencí a spotřebitelem hraje v tržní ekonomice klíčovou roli. Každý soutěžitel má o ceně svého zboží rozhodovat samostatně a nezávisle. Fixace cen je vždy protiprávní, není nutno dokazovat žádné dopady dohody o ceně na skutečné tržní podmínky. Porušení zákona spočívá již v existenci samotné dohody.

Stanovisko účastníků k výsledkům šetření

Po seznámení s výsledky šetření, v němž bylo konstatováno, že účastníci řízení vyjma AK porušili § 3 odst. 1 zákona tím, že uzavřeli dohodu narušující soutěž o cenách mražených a chlazených kuřat, Úřad obdržel vyjádření účastníků řízení. Stanovisko nezaslala pouze AK. Ve všech vyjádřeních se uzavření dohody o cenách kuřat popírá, opětovně je připomínáno, že hospodaření účastníků nyní vykazuje ztrátu a že cílem není zdražení, ale vrácení cen na úroveň loňského roku. Jednání na Salimě bylo neformálním setkáním, o společném postupu nebylo jednáno, žádný z účastníků neinformoval ostatní, jakým způsobem hodlá řešit svoji současnou situaci. Projednání vyšších prodejních cen je individuální záležitostí. Vyjádření DP Libuš a Intergalu jsou téměř shodná.

Ke stanovisku účastníků řízení Úřad uvádí, že předmětem řízení bylo koordinované zvýšení cen kuřat, které se uskutečnilo jednotně, na stejnou či nad stejnou úroveň a od stejného data. V rámci řízení Úřad nezkoumal, zda je zvýšení ceny odůvodněné. Takové totožné jednání účastníků řízení nemohlo být výsledkem náhodného či nevědomky shodného chování, neboť v minulosti nikdy nedocházelo ke změnám cen pro všechny hlavní odběratele (tj. obchodní řetězce) od stejného data a na stejnou úroveň. Jednání proto muselo být výsledkem určitého plánu a koordinovaného postupu, na kterém se účastníci shodli při vzájemných kontaktech. Popsané jednání účastníků řízení naplňuje znaky jednání ve vzájemné shodě, jež narušuje hospodářskou soutěž.

Praxe v EU

Výklad pojmu jednání ve vzájemné shodě (concerted practices) obsahuje řada rozhodnutí orgánů EU. Např. rozsudek Evropského soudního dvora ze 14. 7. 1972 ve věci Komise EU v Imperial Industries Ltd. potvrdil rozhodnutí Komise EU, že výrobci barviv porušili čl. 85 odst. 1 Smlouvy o založení EHS tím, že při zvyšování cen barev jednali ve vzájemné shodě. Bylo prokázáno, že podniky se předem vzájemně informovaly o postupu, který zamýšlejí tak, aby každý z nich mohl regulovat své chování s předpokladem, že stejně se bude chovat i jeho konkurent. V důsledku tohoto jednání konkurenti eliminovali veškerou nejistotu o budoucím chování ostatních a současně značnou část rizika obvykle obsaženého v jakékoli nezávislé změně chování na trhu.

Komise EU stanovila 3 znaky, jež musí vykazovat jednání ve vzájemné shodě. Musí být patrná určitá míra kooperace nebo koordinace chování podniků, která nahradila jejich nezávislé jednání. Cílem jednání ve shodě musí být preventivní odstranění pochybnosti o budoucím chování konkurentů. Konečně, koordinace musí být dosaženo pomocí přímého nebo nepřímého kontaktu. Nestačí pouze náhodné nebo nevědomky shodné chování podnikatelů vynucené změnami na trhu.

Úřad konstatuje, že jeho posouzení jednání účastníků řízení na základě českého zákona o ochraně hospodářské soutěže není v rozporu s přístupem Evropské komise k podobným praktikám.

Odůvodnění výše pokuty

Podle § 14 odst. 4 zákona je Úřad oprávněn za porušení ostatních povinností uvedených v tomto zákoně uložit soutěžitelům pokutu až do výše 10 mil. Kč nebo do výše 10% z čistého obratu za poslední ukončený kalendářní rok. Jestliže je prokázán majetkový prospěch soutěžitele v důsledku porušení povinností podle tohoto zákona, uloží se mu pokuta nejméně ve výši tohoto prospěchu.

V daném případě majetkový prospěch účastníkům řízení nevznikl. Úřad při určení konkrétní výše pokuty za porušení § 3 odst. 1 zákona použil správního uvážení, přičemž přihlédl k těmto kritériím a zásadám:

- závažnost porušení zákona, typ skutkové podstaty – horizontální dohody o cenách podle § 3 zákona jsou považovány za závažné porušení zákona,
- délka porušování zákona – ze strany účastníků řízení šlo o první a jednorázové porušení zákona,
- zásada nediskriminace - výše pokuty je porovnatelná s pokutami uloženými v obdobných případech za uzavření zakázané dohody o cenách. Tato zásada byla prioritní při zvažování výše pokuty. Ve věci R 42-45/95 (rozhodnutí z 12. 8. 1996) rozhodl předseda vlády pověřený řízením MHS v podobném případě jednání ve shodě mezi 4 mlékařskými družstvy o pokutě ve výši 10 tisíc Kč.
- důležitost trhu, postavení účastníků řízení na trhu – trh kuřat patří z hlediska zákazníků k důležitému trhu, podíl účastníků řízení na tomto trhu převyšuje 30%,
- polehčující okolností je to, že šlo o první porušení zákona,
- negativně je naopak hodnoceno, že účastníci řízení v průběhu řízení neuznali porušení zákona.

Úřad uložil pokutu ve výši uvedené ve výroku rozhodnutí, neboť uložení pokuty je jedním z prostředků k zajištění, aby pravidla hospodářské soutěže byla ze strany soutěžitelů respektována. Uložená pokuta vystihuje dvě základní funkce právní odpovědnosti, a to funkci represivní - postih za porušení povinností stanovených zákonem a funkci preventivní, která směřuje k předcházení porušování zákona. Ve shora uvedeném kontextu preferoval Úřad preventivní funkci pokuty a uložil sankci, jež má především varovat účastníky řízení před podobným protisoutěžním jednáním. Pro Úřad je prioritní věcí odstranění narušení soutěže a ukončení zakázaného jednání. I toho důvodu je pokuta spíše symbolická.

Ze všech shora uvedených důvodů Úřad rozhodl tak, jak je ve výroku uvedeno.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podle § 61 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb. podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Eliška Balaščíková,
pověřená řízením
IV. výkonného odboru

Rozhodnutí obdrží:

Agrární komora České republiky, Štěpánská 63, 110 00 Praha 1

Drůbežářský podnik Libuš, a. s., Libušská 735, 140 00 Praha 4

Intergal Vrchovina, a. s., 565 12, Vrchovina u Chocně

Moravskoslezské drůbežářské závody PROMT, a. s., Olomoucká 38, 746 01 Opava

Jihočeská drůbež, a. s., Radomilická 886, 389 27 Vodňany